

Scinteia tineretului

ORGAN CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

ANUL XXV, SERIA II, NR. 6219

8 PAGINI - 30 BANI

SIMBĂTĂ 17 MAI 1969

La lucrările de întreținere a culturilor să fie angajate:

TOATE MIJLOACELE ȘI FORȚELE EXISTENTE

Ing. PETRU MOLDOVAN
prim vicepreședinte al Consiliului Superior al Agriculturii

Lucrările agricole din această primăvară s-au desfășurat în condiții cu totul deosebite de ceași ani. Iarna mai prelungită și primăvara capricioasă au întârziat începerea lor în cea mai mare parte a țării și au redus cel puțin la jumătate perioada normală de înmăntări. Folosind din plin capacitatea tractoarelor și mașinilor agricole, prin eforturi susținute depuse de toți muncitorii, tehnicienii și inginerii din întreprinderile agricole de stat, întreprinderile pentru mecanizarea agriculturii și de către țărănimea cooperatistă, s-a reușit ca semăntatul tuturor culturilor să fie, la această dată, terminat în toată țara, fără a se depăși perioada optimă, excepționabil unele tere-nuri — și acestea din cauza excesului timpor de umiditate — care vor trebui însă-mănțate cu porumb sau plante furajere pe măsură ce se vor crea condiții favorabile.

toate culturile au ră-sărit bine, au o densitate normală și au pornit viguroase în vegetație. De aseme-nca culturile de grâu se prezintă foarte bine și bine pe 86 la sută din suprafața cultivată în întreprinderile agricole de stat și de 81 la sută în cooperativele agricole de producție; pe restul suprafețelor, datorită aplica-rii de îngrășăminte chimice și efectuării lucrărilor de îngrijire, s-au creat condițiile necesare pentru redresarea vegetației și obține-rea producțiilor pre-văzute.

De aici înainte, soarta producțiilor ridicate depinde nu-mai de timpul și mo-dul cum vor fi aplica-te lucrările de între-tinere a fiecărei cul-turi. Efectuarea acestor lucrări la timpul necesar și la un nivel calitativ su-perior are ca scop, în condițiile acestui an cu multă umiditate, distrugerea crucei și a buruienilor, asigu-rarea în mod dife-rențiat a densității

(Continuare în pag. a III-a)

PLURIVALENȚA DIALOGULUI

COMITETUL U. T. C. — COMITETUL DE DIRECȚIE

De în creștea comitetelor de direcție a trecut un an. A fost solicitant acest interval pentru a confirma deplina concordanța a noului sistem de conducere — având la bază principiul muncii colective — cu complexitatea tot mai accentuată a proceselor din economie.

Cum colaborase organizația U.T.C. din întreprindere cu comitetul de direcție? O întrebare — al cărei răspuns comandă nemijlocit amplitudinea eficienței pe mai multe planuri. Este știut că în orice unitate economice tinerii constituie o prezență masivă. Datorită să participe la transformarea în realitate a hotărârilor luate de

comitetul de direcție, tinerii din întreprindere se pot considera în același timp, corespunzător posibilităților lor, verigă importantă în sistemul informațional al aceluia, partener în fundamentarea deciziilor. Lucru perfect posibil dacă ținem cont de faptul că organizația U.T.C., prin secretarul său, beneficiază de invitația permanentă la masa de lucru a comitetului de direcție. Totul depinde, așa cum arătam, de plurivalența și soliditatea relației: comitet de direcție — comitet U.T.C. Analiza efectuată la uzina bucureșteană „23 August” ne prilejuiește o serie de considerații pe această temă.

Tinărul operator chimist Camil Pascaru de la Combinatul de îngrășăminte cu azot Piatra Neamț, secția amoniac, este șeful unei echipe de trei tineri. Atenția și priceperea de care dă dovadă la supravegherea instalațiilor, i-a atras aprecierea întregului colectiv

Foto: O. PLECAN

— Este firesc ca colaborarea între cele două organe de conducere din întreprindere să se desfășoare pe terenul de interfe-vență al problematicii încredințată spre soluționare fiecăruia dintre ele, ne explică tovarășul ing. VICTOR BEȘA, membru în comitetul de direcție, director cu producție. În întreprindere, aceasta înseamnă organizarea procesului de producție, unde tinerii sunt participanți nemuloc la desfășurarea lui, preocuparea pentru formarea și perfecționarea cadrelor, recrutate în marea majoritate din rândul tineretului, disciplinarea sub toate aspectele a salariaților noștri mulți dintre ei uteciști, alții apropiați de vîrsta lor.

Pentru a ilustra că în acest spirit își ardează preocupările comitetul U.T.C. pe întreprindere putem aduce numeroase exemple. Ne mărginim la unul singur. În secția prelucrării locomotive, colectiv în majoritatea sa tinăr, s-au ivit sericase necazuri. Concentrîndu-și atenția asupra acestui compartiment foarte impor-tant, organizația U.T.C. a izbu-tit să imprime corecturi vizibile în educația tinerilor care lucrează aici, în rezultatele lor în producție. Nici nu este de mi-rare în acest context consecvența cu care conducerea tehnică și administrativă a uzinei, con-vinsă prin fațte de competența organizației U.T.C., îi solicită inter-venția în diferite împrejurări. Căutînd modalitățile prin care comitetul U.T.C. vine în contact

cu preocupările operative și de perspectivă, ale comitetului de direcție, ajungem fără ocol la principala formă: prezența secre-tarului U.T.C. la ședințele de lu-cru ale acestuia.

— Invitat alături de membrii comitetului de direcție — ne spune tovarășul ing. MARIN ENACHE, secretarul comitetului de partid pe uzină — secretarul comitetului U.T.C. are, înainte de orice, posibilitatea de a fi la curent cu toate problemele ce pot, ce trebuie să constituie punctul de plecare în acțiunile educative pe care organizația în ansamblul său le întreprinde. Să nu uităm însă că lui i se oferă astfel prilejul de a-și exprima — deci fără a avea drept de vot — punctul de vedere pe marginea oricărei probleme discutate.

Și mai înainte secretarul comitetului U.T.C. din întreprin-dere participă la diferitele șe-dințe pe probleme diverse, ar-ticipare capătă și un caracter angajant din partea secretarului U.T.C. Primind cu căteva zile înainte tematica ce urmează a fi discutată, el are obligația să evite „foliul de onoare”, con-sacrat în asemenea împrejurări. Cum valorifică comitetul U.T.C. avantajul ce i se oferă?

— Am să mă refer la ultima ședință a comitetului de direcție, exemplul avîndu-l mai proaspăt în memorie — ne spune DU-MITRU BADEA, secretarul comitetului U.T.C. coordonator pe uzină. S-a luat în discuție acti-vitatea de la secția prelucrării locomotive. Șezisem acolo mai multă vreme în perioada anterioară, cunoșteam destul de bine situația existentă. Tînușem să înțelegem președintele comite-

N. UDROIU

(Continuare în pag. a III-a)

IERI, pe Stadionul Tineretului, s-a dat startul în finalele campionatelor universitare

(Citii amănunțit în pag. a 7-a)

COLOCUI ETIC LA CARE IAU PARTE:

• conf. univ. dr. ION STANCIU, director adjunct al Institutului de Științe Pedagogice și GEORGE ANTONIU, judecător la Tribunalul suprem și EMIL GEORGESCU, procuror, șef de secție la Procuratura municipi-alei București și VARTAN ARACHELIAN, ziarist.

din conducerea celor două unități s-a luat măsuri de a sanc-tiona circulația pe ambele căi ferate, din care cauză un muncitor a fost grav rănit, trebuind să se amputeze un picior. În societate s-a observat că muncitorii conducători au început să se gîndească de securitate a muncii și să se angajeze în

VIZITA ÎN U. R. S. S.

A TOVARĂȘILOR NICOLAE CEAUȘESCU ȘI ION GHEORGHE MAURER

La plecarea din Moscova, pe aeroportul Vnukovo

CU PRIVIRE LA VIZITA ÎN U.R.S.S. A CONDUCĂTORILOR DE PARTID ȘI DE STAT AI ROMÂNIEI

Pe baza acordului comun dintre conducătorii de partid și de stat ai Uniunii Sovietice și ai Republicii Socialiste România, la 16 mai au plecat la Moscova într-o vizită de prietenie tovarășii Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, și Ion Gheorghe Maurer, membru al Comitetului Executiv, al Preșidiului Permanent al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Miniștri. Au plecat, de aseme-nca, tovarășii Ilie Verdet, membru al Comitetului Executiv, al Preșidiului Permanent al C.C. al P.C.R., prim-vicepreședinte al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Stat, Vasile Vlad, membru suplent al C.C. al P.C.R., șeful secției relații externe a C.C. al P.C.R.

La plecarea, pe aeroportul Bă-neasa au fost prezenți tovarășii Gheorghe Apostol, Emil Bodna-raș, Chivu Stoica, Paul Nicules-cu-Mizil, Virgil Trofin, Maxim Berghianu Florian Dănălahe, Constantin Drăgan, Janus Faze-ka, Petre Lupu, Gheorghe Rădu-lescu, Gheorghe Stoica, Vasile Vilcu, Ștefan Voitec, Iosif Banc, Petre Blajovici, Emil Drăgănescu, Mihai Ghe, Dumitru Fepa, Dumitru Popescu, Vasile Patil-neț, vicepreședinti ai Consiliului de Stat și ai Consiliului de Mi-niștri, membri ai C.C. al P.C.R., ai Consiliului de Stat și ai gu-vernului, conducători ai institu-țiilor centrale și ai organizațiilor obștești.

Au fost de față A. V. Basov, ambasadorul Uniunii Sovietice la București, și membri ai am-basadei.

La Moscova, pe aeroportul Vnukovo, înalții oaspeți au fost întâmpinați de tovarășii L. I. Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., A. N. Kosighin, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., K. F. Katusev, secretar al C.C. al P.C.U.S., V. N. Novikov, membru al C.C. al P.C.U.S., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, A. A. Gromiko, membru al C.C. al P.C.U.S., ministru al afacerilor externe, K. V. Rusakov, membru al Comitei Centrale de revizire a P.C.U.S. și alte persoane oficiale.

An fost de față ambasadorul României la Moscova, Teodor Marinescu, și membri ai am-basadei.

Pe baza acordului comun dintre conducătorii de partid și de stat ai Republicii Socialiste România și ai Uniunii So-vietice, în ziua de 16 mai, la Moscova a avut loc o întâlnire între tovarășii Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, A. A. Gromiko, membru al C.C. al P.C.U.S., ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., K. V. Rusakov, membru al Comitei Centrale de revizire a P.C.U.S. și șef de secție la C.C. al P.C.U.S.

În cadrul întâlnirii, care s-a desfășurat într-o atmosferă to-vărășască, a avut loc un schimb de păreri, multilateral, sincer, în probleme de in-teres reciproc, privitoare la mișcarea comunistă și munci-torească mondială și la proble-me ale situației internaționale, inclusiv la sarcinile luptei pentru pace și securitate în Europa. Părțile au analizat, de asemenea, probleme ale rela-țiilor bilaterale dintre U.R.S.S. și Republica Socialistă Româ-nia și au reafirmat hotărârea lor de a întări relațiile de prie-tenie sovieto-române.

Biroul Politic al C.C. al P.C.U.S. și guvernul U.R.S.S. au oferit un prinz în cinstea conducătorilor de partid și de stat români.

PLECAREA DIN MOSCOVA

Vineri seara, tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorgh Maurer și ceilalți con-ducători de partid și de stat ro-mâni au părăsit Moscova, plecînd spre patrie. Pe aerop-ortul Vnukovo, împodobit cu drapelul de stat ale Ro-mâniei și Uniunii Sovietice,

oaspeții români au fost salutați de tovarășii Leonid Brej-nev, Alexei Kosighin, Kon-stantin Katusev și de alte persoane oficiale sovietice. Au fost prezenți, de aseme-nca, Teodor Marinescu, am-basadorul României la Mos-cova, și membri ai ambas-a-dei.

ÎN APOIEREA LA BUCUREȘTI

Vineri seara, tovarășii Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste Ro-mânia, și Ion Gheorgh Maurer, membru al Comitetului Executiv, al Preșidiului Per-manent al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Mi-niștri, împreună cu tovarășii Ilie Verdet, membru al Comi-țetului Executiv, al Preșidiu-lui Permanent al C.C. al P.C.R., prim-vicepreședinte al Con-siliului de Stat, Vasile Vlad, membru suplent al C.C. al P.C.R., vicepreședinti ai Consiliului de Stat și ai gu-vernului, conducători ai institu-țiilor centrale și ai organiza-țiilor obștești.

Au fost de față A.V. Basov, ambasadorul Uniunii Sovietice la București, și membri ai ambasadei.

Vineri seara, tovarășii Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste Ro-mânia, și Ion Gheorgh Maurer, membru al Comitetului Executiv, al Preșidiu-lui Permanent al C.C. al P.C.R., prim-vicepreședinte al Con-siliului de Stat și ai gu-vernului, conducători ai institu-țiilor centrale și ai organiza-țiilor obștești.

Au fost de față A.V. Basov, ambasadorul Uniunii Sovietice la București, și membri ai ambasadei.

TELEGRAMĂ

De la bordul avionului, to-varășii Nicolae Ceaușescu și Ion Gheorgh Maurer au ad-restat tovarășilor L. I. Brej-nev și A. N. Kosighin următoarea telegramă:

„Părăsind teritoriul țării dumneavoastră, vă adresăm mulțumirile noastre cordiale pentru ospitalitatea tovară-șască de care ne-am bucurat, în timpul șederii la Moscova și vă transmitem dumnea-voastră și întregului popor sovietic urări de noi succese în cons-trucția comunismului.

Masa rotundă a „Scintei tineretului”

ABSENȚA TEMPERATURII MORALE ȘI IMPLICAȚIILE EI

de indiferență ma-locuri de interes de transport sălilor de

și ca caracterizează, în concirșitoarea majoritate a cazurilor, relațiile cotidiene pe care le stabilim în diverse situații. Discuția de față își propune să demonstreze complexitatea prin care indiferența incurajează faptele mai grave sau mai puțin gra-ve ce contravin normelor eticii noastre și asta, în atenția redacției, a necesitat prefață a unei dez-cușii și propunsa să divulge nocivitatea absten-ri morale.

cu un fapt astfel calificabil... în cazul nostru de vor-... nu dă cum fa-... neri parțiale a... vice cu to-... că ne... din conducerea celor două unități s-a luat măsuri de a sanc-tiona circulația pe ambele căi ferate, din care cauză un muncitor a fost grav rănit, trebuind să se amputeze un picior. În societate s-a observat că muncitorii conducători au început să se gîndească de securitate a muncii și să se angajeze în

de indiferență ma-locuri de interes de transport sălilor de... și ca caracterizează, în concirșitoarea majoritate a cazurilor, relațiile cotidiene pe care le stabilim în diverse situații. Discuția de față își propune să demonstreze complexitatea prin care indiferența incurajează faptele mai grave sau mai puțin gra-ve ce contravin normelor eticii noastre și asta, în atenția redacției, a necesitat prefață a unei dez-cușii și propunsa să divulge nocivitatea absten-ri morale.

ÎN PAG. A 4-A:
• FLACĂRA VIE A TRADIȚIEI
— File din istoria mișcării de tineret din România
DIN ACTIVITATEA UNIUNII TINERETULUI COMUNIST ÎN ANII CRIZEI ECONOMICE (1929 - 1933)

ANCHETA NOASTRĂ

„Eu cred că veșnicia s-a născut la sat” — spune Blaga vizind o permanență a spiritualității românești; tradiția străvechii civilizații a satului, prelungită până azi, a o realitate a culturii noastre, ignorarea universului folcloric în complexitatea culturii noastre e de neconceput. Fenomen istoric firesc dispariția formelor de producție populară — industrie ceramică, țărânelă, textile, ceramică etc. — nu se întâmplă fără prelucrare la nivelul producției organizate și artei culte a unor modălități, viziunea creaturii anonime continuând să existe — sublimat. Rezolvări artistice de existență milenară izbucnesc în sinteze, lape în dimensiunea modernă a civilizației.

Oar, vii în memoria locuitorilor satelor noastre obiectivele produse de țărani sunt amenințate de dispariția fizică; eraziunea timpului, hazardul, războiul, războiul, distrug măruriile materiale ale veacurilor. Tineretul nu mai are, de cele mai multe ori, parte activă la ceea ce am putea numi producția de artă populară; în condițiile pierderii treptate a tezaurului folcloric pentru generațiile care vin, imaginea culturală materială și spirituală a incantațiilor noastre ar începe să pălească. Sătenii, intelectuali satelor, cărturarii au atras pe rând atenția asupra acestui pericol; astfel au apărut în țară primele colecții de etnografie și artă populară. În vremea din urmă tineretul sătesc, elevii și cadrele didactice au inițiat educarea preiașelor pieșe ale artei țărănești; salvate, astfel de distrugere și pierdere, obiectele alcătuiesc adevărate muzee de etnografie și folclor în care a imortalizat istoria satului.

Anchora noastră și-a propus să stabilească STADIUL ÎN CARE SE GASESC ROADELE ACESTEI ÎNIIATIVE CETĂȚENEȘTI, LOCUL PE CARE ÎL OCUPĂ MUZEUL ÎN VIAȚA TINERETULUI DE LA SATE, PROBLEMELE ORGANIZATORICE, DIFICULTĂȚILE MATERIALE ȘI, AVINDU-SE ÎN VEDERE CĂ NE AFLAM ÎN FAȚA UNOR ÎNIIATIVE TINEREȘTI, SĂ DETECTAM PULSUL UNOR STRADANII PLINE DE NOBILĂ IUBIRE PENTRU CULTURA POPORULUI NOȘTRU.

Interioara ale Muzeului etnografic din Rășinari — jud Sibiu

MUZEELLE SĂȚEȘTI

lecție vie a dragostei pentru trecutul și prezentul țării

Rășinari, județul Sibiu. Muzeul etnografic a luat ființă în 1952, din dorința de a da, într-o singură imagine, specificul acestei zone etnografice atât de interesantă. Constituția prin donațiile localnicilor, prin achiziții ulterioare, colecția a fost amenajată în casa pusă la dispoziție de familia Rocianu. Muzeul s-a individualizat, a căpătat astfel personalitatea sa, un loc distinct de mare interes pentru vizitatorii de pretutindeni. E de remarcă că, încă de la început, muzeului i s-a stabilit, pe plan local, un buget cu care poate să și întrețină inventarul. „Am avut dintotdeauna — ne spune ZOE MUȚIU, îndrumătoare a muzeului — sprijin; nu există cazuri în care să nu fi primit ajutorul organelor locale și județene. Nu am fost niciodată refuzat. Așa am ajuns să avem ceea ce vedem. Am simțit în permanență prezența Comitetului județean pentru cultură și artă și, foarte important, a Muzeului Brukenthal”.

Colecția avea la început circa 500 vizitatori pe an și în prezent îi trec pragul 10.000 — 12.000 de oameni. Muzeul a devenit un organism activ; în afara vizitelor chibzuite, individuale și colective, aici se țin, fie de personalul muzeului, fie de profesorii de istorie, lecții cu exemplificări concrete, pentru elevii din Rășinari și din împrejurimi. „Tinerii din toată țara vin, organizat, să cunoască istoria satului nostru — spune cu mândrie un localnic. Urmind o concepție muzică logică, obiectele expuse — instalațiile casnice, pive, torcători, țesături, costume, mobilier pietat etc. — reconstituie într-o demonstrație convingătoare trecutul satului, sint mărturie inventivității și varietății de forme a manifestărilor artistice ale poporului nostru”.

E regretabil însă că nu există aici suficiente mijloace de popularizare. Faima de care se bucură (Muzeul e trecut în ghidurile turistice naționale și internaționale) se datorește, în primul rând, calității colecției și expunerii sale. Nu s-a reușit scoaterea unui pliant. „O astfel de tipăritură, bogat ilustrată și cu un text în câteva limbi, ar fi un util instrument de lucru pentru noi — spune Zoe Muțiu. Editura Meridiană a făcut fotografii pentru realizarea unor cărți postale cu obiecte, motive din muzeul nostru, ceea ce, de asemenea, e inițiativă valoroasă. S-a tirat un film, dar nu a fost încă difuzat. Prezentări mai dese la jurnale cinematografice, la televiziune, imprimarea unor afișe ar fi încă niște lucruri necesare...”

Pentru tineretul din Rășinari, Muzeul etnografic a devenit o prezență. „Eram copii — își amintesc Mircea Lac, secretarul comitetului comunal U.T.C. — când a luat ființă și cei mai mari dintre noi, pe atunci, ajutam la îmbogățirea colecției. Fiecare aveau pe acasă, rămasă din generații, obiecte pe care familiile noastre le donau muzeului. De la școală, adesea, eram duși la muzeu; ni se țineau acolo, ca și elevilor de astăzi, lecțiile de istorie. Trecutul îneca sub ochii noștri. Muzeul nostru e o lecție vie despre cultura materială și spirituală a înaintașilor noștri, despre viața Rășinariilor”. Numele multora dintre tinerii din sat figurează printre donatori. „În planul de activitate, ne spune Mircea Lac, vom ca să creștem permanent spiritul muzeului, prin descoperirea de noi obiecte interesante. Ne bucurăm când vedem elevi, uteciști, caremi din țară venind la Rășinari”.

Interese individuale sau organizate în firea lucrurilor rămânând, istoria muzeului este astfel, amincă o lecție vie asupra realităților culturale și spirituale ale satului și ale regiunii. În aceste condiții, educația

prin mijlocirea muzeului dobândește forța de convingere a unui material faptic de o indiscuțibilă rezonanță patriotică. Tinerii din Rășinari au o adevărată dragoste pentru muzeul din satul lor în care descifrează forța creatoare a poporului, splendoarea artei sale.

Bucovina, celebră prin măiestria sa, poate să-și arate un chip înedit și deosebit de interesant: aici a înflorit în timpuri o originală vatră folclorică a cărei viață dăinuie încă, asistăm și astăzi la manifestări din cele mai tulburătoare. Cu toate acestea și aici vremea, devenită istorică și astăzi spun cuvântul; o lume de forme și culori, arta țărănească și locuitorilor de la munte e amenințată de degradare. „Primii pași

pentru a o evita nu fost făcut — ne asigură Mircea Mureșean, vicepreședintele al Comitetului județean pentru cultură și artă Suceava. Sint cunoscuta Muzeul Lemnului din Cimpulung Moldovenesc, colecția lui Todor Hrib, din Arbore”.

Muzeele sătești care se pot organiza în Bucovina vor prezenta o regiune în care tradiția artei populare a ajuns la ultimul stadiu de realizare. Acestea ar contribui la cunoașterea mai profundă a zonei și ar avea o funcție activă în educația artistică și cetățenească a tineretului. În fața în care ne aflăm, primează inițiativele localnicilor, ale intelectualilor satului, ale uteciștilor. A-șta vreme eșt nu-s constituite, ca muzeu care să aparțină Comitetului județean pentru cultură și artă, colecțiile de etnografie sint în gospodăriile școlilor și organizațiilor de tineret. Ceea ce s-a făcut pe plan județean e apeliul lansat către directorii de cămine culturale, școli, în vederea amenajării de expoziții de artă populară. Sint sate în care adunarea materia-

lului etnografic se desfășoară rodnice, se conținează artele populare și într-un stadiu foarte „avansat”. În așezările de țes costumul tradițional a devenit o tradiție, practica cântărilor în lemn și a ceramicii abia dacă mai este înfățișată. Descoperirea și punerea la adăpost a ceea ce se află de valoare în creația populară a acestei zone e un fapt urgent care nu a scăpat specializatorilor și care trebuie să dea de gândit lucrătorilor din domeniul culturii, învățământului, organizațiilor de cercetare sociologică a satului românesc”.

S-a început cu un album de

comuna Fundin-Moldovei — ne spune Mihail Seleșescu, profesor din Suceava — când împreună cu profesorii Elena și Filon Luciu, și astăzi în Botuș, am hotărât să alcătuim o monografie a satului. Aveam în față iluștre exemple de cercetare sociologică a satului românesc”.

S-a început cu un album de

- Ferestre deschise asupra istoriei culturii materiale și spirituale a înaintașilor noștri
- Tinerii — inițiatorii și beneficiarii unei emoționante acțiuni: muzeul satului lor
- Dincolo de primul pas... • Modificări pe harta turistică
- Sub semnul întrebării: mobilierul, popularizarea, catalogul științific...

aliți, apoi lucrurile cele mai diferite au prins să se adune; gtergare, hite, obiecte de păstărit și vinat au încondețate, creșterii în lemn. Porul popului din sat se strânge cu încredere, opiniile au dispărut deja și au fost căutate exemplarele rămase. A venit rândul unor pive, iocane, instalații de industrie ceramică etc.”

În acțiunea noastră — continuă profesorul Mihail Seleșescu — i-am atras pe elevi, pe uteciști din sat, care ne-au ajutat substanțial”. În prezent, obiectele se află adunate, la școală, într-o încăperie, evident, insuficientă. Lecțiile însă au devenit, chiar în aceste condiții, mult mai atrăgătoare. Colecția prezintă o imagine de ansamblu, permite o dețășare de ceea ce, pînă acum elevii puteau cunoaște nemilicuit dar fragmentat. Școlii Luciu vor să extindă vechiul acțiune. S-a depistat o casă de lemn cu specific bucovinean, a lui Petrea Timpuș, în care, expuse, obiectele adunate ar căștiga în valoare; profilul muzeului satului s-ar înfățișa convingător. În această situație trebuie să intervenă ajutorul organelor locale și, credem, al comitetului județean pentru cultură și artă. Achiziționarea casei de care am vorbit, procurarea mobilierului respectiv necesită fonduri. Numai în acest fel muzeul satului din Botuș va fi o operă încheiată și-și va împlini telul pe care l-a dorit inițiatorii: un glas autentice al istoriei pămîntului și a oamenilor de pe meleagurile Bucovinei.

În județul Botoșani procesul dispariției artei populare e într-un stadiu foarte „avansat”. În așezările de țes costumul tradițional a devenit o tradiție, practica cântărilor în lemn și a ceramicii abia dacă mai este înfățișată. Descoperirea și punerea la adăpost a ceea ce se află de valoare în creația populară a acestei zone e un fapt urgent care nu a scăpat specializatorilor și care trebuie să dea de gândit lucrătorilor din domeniul culturii, învățământului, organizațiilor de cercetare sociologică a satului românesc”.

S-a început cu un album de

ror; vreau să văd muzeul realizat — visul meu și al școlii... „Preocupări similare — nuclele ale unor colecții de arheologie, etnografie și folclor — se află și în satele Miorcani, Drăgușeni. Organelor culturale ale județului le revine credem, sarcina de a trezi peste tot astfel de inițiative, de a stimula eforturile celor care vin cu pasiunea lor pentru crearea de muzee sătești. Poate că aici a locuit să amintim un caz petrecut în urmă cu câțiva ani și care, în nici un fel nu trebuie să se repete. Din inițiativa lui D. Grigoraș, luase ființă la Orășeni-Deal un mic muzeu sătesc, așezat în două încăperi din-

tr-o casă țărănească. Conducerea de pe atunci s-a destinsat culturală ale Botoșanilor a dispus închiderii muzeului și transferării obiectelor în... depozitul Muzeului județean unde s-au așezat (așteptă încă) înființarea unui muzeu etnografic județean. Lipsa de viziune, dezinteresul pentru un început bun au dus la dizolvarea acelei frumoase realizări.

Vizita la Arcani, o străveche comună din Gorj, am făcut-o însoțit de profesorul Titu Rădoi din Tîrziu-Jiu, care ne-a prezentat entuziasmat realizările arcănenilor. Muzeul satului,

Costume moldovenesti

înființat aici în anul 1965, rela o veche tradiție muzeistică a locului. Într-unul din satele subordonate ale comunei, la Cimpofeni, îned în 1926 profesorul universitar Vasile Cărbăș, conducătorul pe atunci al unei unități culturale sătești, a creat un muzeu reprezentativ pentru istoria localității. Muzeul creat în Arcani (al doilea muzeu sătesc din comună) reconstituie într-o imagine unitară viața de pe Valea Jaleului din cele mai vechi timpuri pînă în zilele noastre. Inițiativa creării muzeului a fost luată de cadrele didactice de la școala generală care au cerut sprijinul organizației de tineret, pionierilor, elevilor și sătenilor.

Munca a pasionat pe toți; crearea muzeului e rezultatul unui efort colectiv, colaborării dintre intelectualii, organizația de tineret și sătenii. Căutarea și valorificarea vestigiilor trecutului s-a cristalizat într-o unitate muzeală de reală valoare a cărei forță educativă se manifestă pregnant în viața comunei.

Expoziția muzeului cuprinde copii ale documentelor atestind existența satului în secolul XV și o bogată colecție de obiecte produse de localnici: mobilier rustic, coveti, iocane de lemn pictate sau sculptate, stilpi de pridvor în elegante torsioni, furci de torc, arme, vase de lemn, ceramică războale de țesut, covoraș, costume etc. Obiectele acestea fac dovada, simțului estetic, fantaziei generase societății în construirea volumelor. Machete ale noilor realizări ale comunei completează capitolele istoriei satului pînă la zi. Pentru vizitatorii acestui original și bogat muzeu sătesc școala a pregătit câteva ghizi dintre elevii ei mai buni, care prezintă caracteristicile spirituale și etnografice ale așezării și locuitorilor ei. Strădania creatorilor muzeului din Arcani este exemplară și în acest sens se deschid posibilități nebănuite de creștere.

ION RĂDOI, directorul căminului cultural din comună, ne-a spus: „În ceea ce privește locul folosit patru încăperi din vechi școală și sint posibilități de extindere. Avem încă nevoie de mobilier pe care în condițiile de față fără intervenția județului, nu-l putem procura. La Arcani avem posibilități să mai deschidem câteva puncte muzeistice subordonate muzeului sătesc: există mori de apă și pive, unele în funcțiune, altele nu, pe care le-am putea folosi. E în curs de asfaltare drumul spre Tismana, oamenii au început a auzi de noi și trebuie să știm să ne primim cașpeții. Toată lumea ar avea de căștigat...” „Nu numai că nu ne este indiferentă soarta muzeului din Arcani — ne spune Ion Cheraș, secretarul comitetului comunal al U.T.C. — dar ne considerăm responsabili de tot ceea ce se întâmplă cu muzeul. Într-un fel muzeul ne aparține...” Tineretul din Arcani a contribuit efectiv la înființarea muzeului. La școală activează peste 40 de elevi în scopul îmbogățirii continue a muzeului.

Se prevăd seri muzeale la care să participe tinerii din Arcani și din împrejurimi. Se preconizează chiar, aici, un schimb de experiență cu secretarii U.T.C. din întregul județ. Tinerii se vor cunoaște mai bine, vor învăța dintr-o experiență de prestigiu.

După această incursiune prin acele locuri, unde, prin respectul și dragostea pentru cultura materială și spirituală a satului românesc, se înfiripează și se dezvoltă muzee sătești, câteva concluzii ni se par justificabile.

Ne-am referit, în anchora noastră, la o parte din localitățile unde au apărut sau sint în curs de formare astfel de instituții dar, principal, credem că în diverse locuri se ridică aceleași probleme. În general, muzeele sătești au luat ființă în zonele de intensă viață folclorică ca urmare a unor inițiative locale a intelectualilor, tinerilor, sătenilor. În cele mai multe din cazuri s-a pornit de la reconstituirea monografică a satului și din dorința de a înzestra școala cu această argumentație materială. Unele dintre aceste mici colecții s-au dezvoltat, au devenit cuprinzătoare și reconstituie înființarea lor în muzeu al satului respectiv — la Rășinari înființarea și funcționarea muzeului s-a produs, credem, exemplar. Pentru celelalte, unele abia înțeghete, altele deja colecții valoroase, se pune problema pasului următor. Colecțiile s-au constituit sau sint în curs de formare: Cine trebuie să intervină acum pentru a se da-ășezii lucrul început?

În unele localități am văzut că sint necesare localuri cuprinzătoare (case țărănești care întregesc, arhitectonic, muzeul). Cu o singură excepție, toate au

nevoie de mobilier adecvat. Arătam că la Rășinari, unde lucrurile deurg normal, muzeul are un buget propriu alcătuit de consiliul popular comunal... De asemenea pentru unele unități a-junse într-o fază superioară, cu un interes remarcabil, de densitate intelectuală, turistică etc. trebuie studiat angajarea unor oameni special pentru muzeu. În acest mod s-ar rezolva mai multe probleme: oram de vizitare, un program de noi achiziții, ghidaj calificat, alcătuirea catalogului științific, împlinind țigara și diversificarea în alcătuirea colecțiilor.

În toate cetele cititate lipsește mijloacele de popularizare: panouri, afișe, pliante. Cine ar trebui să scrie aceste acțiuni se pare că nu prea acordă sprijinul cuvenit. La rândul lor presa, radio-televiziunea, cinematografia pot să și aducă, în acest sens, o prețioasă contribuție.

Nu există un regulament de înființare și funcționare a acestui tip de instituție culturală și am sugera organelor de resort din C.S.C.A. și Consiliului muzeelor, studierea posibilităților de a reglementa, legal, aceste probleme. De asemenea, ni se pare de mare însemnătate, avîndu-se în vedere totemul apurtii de pînă acum, un interes creștind din partea organizației U.T.C. alii pentru consolidarea muzeelor citi și pentru folosirea citi mai judicioasă a tuturilor elementelor educative ce le conțin.

În stadiul actual muzeele sătești — unele existînd ca atare, altele ca începuturi timide sau doar ca virtualități — chibză la intervenții eficiente pe plan local, județean și central. Salvarea unui tezaur imens de cultură este de stringentă actualitate și inițiatorii acestei opere cetățenești trebuie să întinească înțelegerea și entuziasmul cu care ei înșiși s-au dedicat acestei nobile activități.

Ceea ce s-a făcut e ziua dinții a nașterii unui sistem de muzee sătești care, din mii de unghiuri, reconstituie imaginea în timp a unui popor înzestrat și laborios. În limbajul expresiv al culturii și artei populare se oficiază la toate nivelurile emotiv și uman, dragostea față de trecutul și prezentul țării.

CONSTANTIN IONESCU

